

len, dersom Erfaringen maatte vise, at den forbedrede Lønning slappede Virksomheden i Skolerne, istedetfor, som man ellers antager, at anspore dertil; men jeg troer ikke, at den ærede Minister vil vedkjende sig den Sætning, at, naar man giver denne Lov og forøger Lærernes Gager ved de lærde Skoler, saa vil Freqvensen blive mindre og Lærerne blive mindre virksomme; denne Sætning vil den ærede Minister vistnok ikke anerkjende, men, naar han ikke vil det, saa har han heller ikke Ret til at oversføre en saadan Betragtning som et Resultat af mit Ændringsforslags Anvendelse paa Sorø. Jeg hørte ikke den ærede Minister yttre sig om en af mine Grunde, og det var nemlig den, om han ikke skulde synes, at Adjuncterne fortrinligst vare interesserede i, at der anvendtes Noget af Sorø Academies store årlige Revenuer, som ere i stadig Stigning, og sandsynligviis ville stige endnu mere, særligt til denne Stiftelses Opkomst. Jeg troer, at dette Spørgsmaal efter den Naade, hvorpaa jeg motiverede mit Forslag, ligger langt nærmere, end at tale om, hvorvidt mit Forslag vil antages at kunne falde sammen med Spørgsmaalet om en Andeel i Skolepengene, noget Saadant har jeg ikke støttet mit Forslag paa, men det vilde vistnok være meget behageligt for mig specielt som Rigsdagsmand for den Kreds, hvori Sorø Academie ligger, og, hvor den særligt udøver sin Virksomhed, at erfare, om den ærede Minister mener, at Stiftelsen fortrinligviis skal drage Nytte af sine egne Midler. Jeg skal ganske overlade til den ærede Minister, hvorvidt han vil udtale sig videre desangaaende.

Det er fra en anden Side (Bloug) blevet udtalt, at Lærerne ved Sorø Akademie i visse Henseender vare stillede gunstigere; jeg skal hertil bemærke, at det har sin ligefremme Grund tildeels i de historiske Forhold. Saalænge der var Lærere ved de lærde Skoler, som havde fri Bopæl der, saa vil den ærede Rigsdagsmand vide, at naar man skulde benytte disse Boliger, tog man dem ikke uden videre fra Lærerne, men man gav dem et Bederlag derfor, og da det nu fra Fortiden har været saaledes, at man har indrømmet Lærerne ved

Sorø Skole Friholtger, saa er dette naturligtviis vedblevet; man har Boliger nok derude og kan ligesaavel lade dem afbenytte af Lærerne, som lade dem staae tomme, men det maa ikke oversees, skjøndt den ærede Rigsdagsmand for Svendborg synes at have overseet det, ialtsald talte han ikke derom, at det kun er under visse Eventualiteter, at Lærerne faae Godtgjørelse for Friholtger; det kan altsaa meget vel være Tilfældet, at der ikke er en eneste Lærer, som faaer dette Emolument. Hvad angaaer § 8, da tilstaaer jeg, at det forekommer mig, at den bør bibeholdes. Jeg har i alle de Aar, jeg har været her i Thinget, erfaret, hvor ubehageligt det er at faae saadanne verlende Bederlag bestemte; der skal da altid forhandles derom, og det vil i Fremtiden blive Tilfældet, ligesom hidtil, at det ansees som et personligt Spørgsmaal, der blot vedrører enkelte Personer. Jeg troer saaledes, at man noget vil forseile Lovudkastets Hensigt, naar man ikke faaer optaget en Bestemmelse deri, angaaende hvorledes Opdragelsesanstalten i Sorø skal bestyres; denne Anstalt er lovbestemt ligesaavel som Skolen, og det synes derfor naturligt, at der i Lovforslaget fastsættes, hvorledes Omkostningerne skulle fordeles for det Arbejde, som er forbunden med at holde Anstalten i Gang. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg yttrede fremdeles, at det vilde være meget gavnligt, om Lærerne ved Sorø Skole kunde gaae over til andre Skoler; men jeg troer ikke, at der hidtil har været nogen Trang dertil, idetmindste har man ikke haft Exempel derpaa, uagtet der meget ofte har været Lærere, som paa Grund af, at Sorø Skole har manglet et særegent Gagerglement, vilde have været bedre tjente med at gaae over til andre Skoler; men det er ikke skeet, fordi det altid har været Stik, at en Lærer bliver ved den Skole, hvor han er, og kun i yderst faa Tilfælde har der fundet Omflytning Sted. At den Omstændighed, at Lærerne ved Sorø Skole tildeels have beskæftiget sig med Opdragelsesvæsenet, skulde gjøre, at der maatte være Udstig til, at der kunde skee Afgang ved Ansættelse til andre Skoler, troer jeg aldeles ikke; thi det er jo kun et meget